

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Nrul de Duminică
 Pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dealul Ferencz-telei 20,
INSERTIUNILE
 se primesc în administra-
 tie.
 Multamite publice și Loc de
 schimb costă fiecare și 20 fl.
 Manuscrisurile nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Aducem la cunoștință abonaților noștri că la cererea mai multora am prelungit termenul de încasare prin rambursă până la 10 Octombrie a. c. Rugăm deci pe rambursierii să binevoiască a achita până la acest termen datoriile lor.

Adm. ziarului »Tribuna».

Tratatul nostru cu guvernul.

— O lămurire pentru dl Brote. —

Onorată redacțiune,

Domnul Eugen Brote în articolul său intitulat »O rază de lumină» apărut în numărul 87 al »Telegrafului Român» năzuindu-se a justifica afirmațiunea sa din un articol precedent al d-sale, în sensul căruia noi am fi declarat dlui conte Khuen că »nici noi nu ținem la autonomia Transilvaniei», face destăinuirea, menită a produce oarecare senzație, că această informațiune a primit-o dela prim-ministrul contele Khuen, întocmai precum a reprodus-o în articolul său.

Exclusiv din considerații de corectitudine personală, țin a declara că și în fața acestei afirmațiuni a dlui E. Brote susțin întru toate declarațiunea mea anterioară, la care n'am absolut nimic de adăugat.

La întrebarea, puțin cam întârziată, a dlui E. Brote, că ce am căutat și ce am

discutat noi cu dl Khuen, constat că deputații cari au avut însărcinarea și, prin urmare, au avut dreptul și datorința de a se pune în atingere cu domnul prim-ministru, au raportat clubului deputaților naționaliști și comitetului național despre rezultatul misiunii lor și despre întreg conținutul convorbirilor avute. Astfel demersurile întreprinse de deputații români au primit deplina aprobare și justificare dela singurul for competent.

Cu mai mult drept am putea noi să ne punem întrebarea, că oare ce rost a avut întrebarea dlui E. Brote cu prim-ministrul Ungariei? Și poate nu mă înșel, dacă cred că opinia publică românească va fi mai puțin nedumerită asupra întrebării, ce au avut exmișii clubului naționalist cu dl prim-ministru, decât asupra celei ce a avut dl E. Brote cu dl conte Khuen.

Comitetul național, care singur e în stăpânirea datelor privitoare la convorbirile noastre avute cu dl conte Khuen, va face uz de ele, când va găsi de oportun și eu nu pot decât să regret, că nu sânt în situația de a putea satisface curiozitatea dlui E. Brote, și nu mai puțin regret, că din motivele expuse în declarația mea anterioară, nu pot renunța la rezerva impusă mie de împrejurările bine cunoscute, cari azi încă mă împiedecă să discut în meritul chestiunii, care ne preocupă.

Aluziunile ușor de înțeles, lipsite de orice temei, cu cari dl Eugen Brote a ținut să împodobească ultimele sale manifestări ziaristice, dovedesc, dacă nu o evidentă rău-

tate, atunci cel puțin o completă necunoștință a stărilor politice și a condițiilor pe lângă cari sântem constrânși a duce azi lupta politică a neamului românesc, — care la tot cazul se prezintă altfel fiind în mijlocul ei, decât privind-o din afară.

Blaș, la 7 Septembrie 1910.

Cu deosebită stimă:

Dr. Iuliu Maniu.

Vlaicu.

De Sever Bocu.

Un tânăr inginer român, originar dela noi din Transilvania a reușit să deslege, problema aviațiunii românești. Cu un aieroplan, tip propriu, el a zburat zilele trecute la o înălțime de 150 metri, executând diferite virajuri și evoluții. Aeroplanul românesc pe care scriitorul acestor rânduri l-a văzut, desleagă foarte norocos toate principiile tehnice ale sborului. Și este numai chestia de așa numitul pilotaj, școala de a-l ști mână, ca să l vedem în curând pe aviatorul nostru spintecând văzduhul în regiunile cele mai înalte pe cari le-a atins recordul mondial.

Sântem deci în drept de a proclama deja acum marele triumf al științei tehnice românești. Fiul de țaran din Bințișni a câștigat o glorie unică numelui românesc. Dintre popoarele mai mici sântem cei din tâu, cari luăm parte cu o contribuție se-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA».

In era împăcării.

Scena I.

Scena se petrece într'un orașel modest și pacinic, așezat pe țărmul cutărui riu ardelenesc. Pe lângă locuitorii unguri și jidani, trăiește aici și o mână de români, puțină »inteligență», apoi meseriași, împrăștiați ca făina orbului. Este o casină românească, unde trei-patru corifeii ai »inteligenței» bat »la nemurire» blatul, lângă cari străjuiește de-a pururea o ceată strașnică de »chibiți». Intre meseriași locul de frunte-l ocupă domnul Ioniță Vameșu, om cu cinci calfe în atelierul său, stăpin pe multe acții, membru în direcțiunea băncii. Consoarta sa, doamna Eleonora, e în societatea coconelor inteligente, și de prezent face vizite în rochie-fus, deși dimensiunile sale corporale protestează cu toată energia posibilă. Poartă rochie-fus, iar pe cap pălăria-ciubăr a modei de azi. În casină se făcea din când în când politică, se auzia vorba grea de autoritate a doctorului, ori a cutărui avocat: Ce-i mă mie-mi spuneți? Eu prevăd tot ce are să se întâmple cu politica guvernului. Srașnic am să rîd de voi, cînd s'a vădi în urmă că eu am dreptate». Domnul Ioniță Vameșu ascultă cu sete, cu gura căscată, marile teorii, și din toate înțelege, se convinge tot mai tare, c'odată va veni apa și la moara lui: Domnia sa aspirează de mult la postul de primar al orașului. În vremea din urmă marile teorii ce treceau desprinse din mintea cutărui inteligent, ca niște lamele de argint ce se înfingeau în inimile ascultătorilor, erau despre împăcarea cu maghiarii. Seri de-arîndul domnul Ioniță Vameșu ascultă fără răsuflăt convorbirile între fruntașii inteligenței.

Într'o Sîmbătă sara domnul Ioniță se întoarce tîrziu dela casină. Vine pe nerăsuflăt, izbește ușa, intră radios în odaia nevastei:

Eleonora (trăsărind speriată): Ce-i omule, ce ai? Vii ca o furtună. Știi că nu pot suferi sgomotul. Nervii mei...

Ioniță (pupând-o cu răsunet): De data asta lasă nervii, lasă micile tale griji. A sosit clipa să ne bucurăm. Da, să ne bucurăm din inimă! (Iar o pupă).

Eleonora (neliniștită): Bine frate, ce ai, ce s'a întâmplat? Ești aprins și volos, cum nu te-am văzut de mult. Vr'o veste bună?

Ioniță (radios): Cum nu s'a mai pomenit. A intrat și Brote în tabăra împăcării. De-acum tripla alianță e completă. De-acum învingerea e asigurată.

Eleonora (neînțelegând): Ce Brote, ce împăcare?

Ioniță (venindu-l de-odată în minte că nevastă-sa nu-i în curent cu politica zilei, se izbește cu palma peste frunte): Al dreptate, tu nu poți pricepe. Tu nu celești decât romanul dintr'un ziar. Stai să-ți spun. (Se plimbă odată de-alungul sălii apoi se oprește înaintea nevastei sale). Dragă, trăim timpuri mari. Vremuri istorice, cum zice dl avocat. E vorba de înfrățirea lupului cu mielul, nici mai mult nici mai puțin. Nori grei au plutit asupra neamului nostru, nori grei plini de primejdii. Intunerecul era mare. Nimeni nu putea să vadă în el, nime să-l înțeleagă. Vremea cea mai potrivită ca lupul să poată eși la prădăciunile sale. Anotimpul când mielul trebuia să cadă pe vecii

vecilor în ghiarele lupului flămând. Dar norii grei s'au împrăștiat acum. Trei lumini, trei flăcări au venit să lumineze drumul bietului miel neapărat de nimeni. Lupul, îngrozit de lumină, și-a schimbat părul cu nărav cu tot, se schimbă în oale blândă, care l gata să și lase țifele pline de lapte în gura mielului flămând. Lupul azi nu mai vrea războiu, ci pace. Acum deschideți mintea și înțelegeți mă nevastă: lupul e ministerul, mielul sântem noi, poporul românesc. Cele trei lumini sânt trei stâlpi ai neamului: Brote, Slavici, Mangra. În casină numai de ei și de isprăvile lor se povestește. Domnul doctor susține, și tu știi ce minte mare sălășluiește în capul dumisale, susține că politica noastră actuală numai una poate fi: cea arătată de eroii triplei alianțe. Să ne împăcăm, ca să ne mai putem și noi vedea de treburile noastre.

Eu nu m'am mai putut stăpâni și le-am spus-o acolo în casină: »Dacă guvernul s'a dat bătut, să ne împăcăm, di ce nu? Să-i punem și noi odată piciorul în piept».

Eleonora (amețită): Nu te prea înțeleg dragă. Nu prea știi ce vrei să zici. Cine-s cei trei cari au înfricat guvernul și-l silesc la pace?

Ioniță (ulmit): Bine soro, dar nici atîta nu știi? O, voi muerile!

Mangra e călugăr și va fi în curînd vlădică. Slavici va fi ministru al Instrucției publice, Brote ministru de finanțe. Cum poți să nu pricepi atîta? Eu cât ce-am auzit de împăcare am prevăzut viitorul acestor trei oameni. Și mai prevăd ceva, ce ne interesează pe noi, familia noastră, mai de aproape ghăci ce?

rioasă la concursul mondial al aviației, această grandioasă problemă a științei tehnice moderne. Am luat înainte popoare înaintate cari n'au putut produce nimic încă pe acest teren, pentru a ne lua un loc de onoare alături de reprezentanții neamurilor și țărilor cari merg în fruntea civilizației moderne. Îndoit titlu de cinste și glorie pentru noi. Căci dacă a fost un lucru mare să răsară din progresul de azi al științei franceze, ori engleze un Blériot, Latham, Wright etc., ce să zicem despre fiul de țaran din Transilvania care reușește și el cu un tip propriu, egal, dacă nu superior poate în perfecțiune să se illustreze în această celebră luptă a științei pentru cucerirea aerului.

O semnificație cu totul interesantă și deosebită este în faptul că pe întâiul aviator român ni-l dă tocmai Transilvania. Puterea de producție a poporului nostru ne înfățișează o latură nouă și variată. Ce aptitudini de rasă extraordinară dorm nebănuite în masele acestor milioane subjugate, din care se desprind probe așa de uimitoare și câte servicii vor putea aduce ele progresului omenesc în ziua când vor fi chemate la lumină și libertate! Neamul acesta de țărani produce nu numai visători ci și talente realiste cari pot să servească progresul general omenesc. Rasa curată a neamului nostru din Ardeal a trebuit să păstreze urmele geniului latin și în alte manifestări ale sale, asta ne probează pilda aceasta strălucită. Căci, de unde de aiurea, de pe cari țărmuri ar putea rătăci câte o astfel de scăpărare uimitoare a inteligenței omenesci, dacă nu din însuș puterile ascunse ale propriei origini din cari se desprinde?

Este geniul rasei noastre, a rasei latine, care va săvârși aceleași minuni la gurile Dunării ca și pe malurile Senei, în ziua când va fi eliberat de cătușele sale de veacuri.

Aviatorul Vlaicu ne înfățișează și o extraordinară pildă de energie individuală. »Mașina de zburat« se afla deja în visurile de copil ale aviatorului. Declarându-i-se de

timpuriu înclinațiunile către studiile tehnice, părinți săi fac sforțări pentru a face din băiat inginer. Il trimite la politehnica din München și Berlin. Tânărul este obsedat însă aproape exclusiv de ideea aeroplanului. Se părea că o singură celulă îi luase dezvoltare în cap, cea care răspundea aeroplanului.

Reîntors din străinătate are deja aeroplanul său gata, cu care face experiențe în sat la dânsul, aplicându-i forțe motrice, putere de cai. Aici îl găsește poetul Goga, care mai mult bănuind genialitatea invenției îl ia și-l duce la București. Este un merit al poetului, că a atras atenția cercurilor hotărâtoare din București asupra lui și le-a determinat să aducă sacrificiile necesare pentru construirea aeroplanului. Câte greutăți însă nu încep de-acum pentru dânsul! El este încunjurat dela început aici de o atmosferă de invidie și răutate. În diferite rânduri intriga reușește să-i taie ajutoarele și să-l lase fără mijloace pe străzile Bucureștilor. Nu se lasă însă învins, răbdă intrigi, batjocuri, ironii, persecuții, cari tot nădăduesc să-l descurajeze și în pragul succesului. A venit însă mult mai repede decât să așteptau invidioșii și neputincioșii succesul deplin, ca într-o bună zi să le astupe gura la toți. Vlaicu își câștigase abilitatea de pilot într'un timp neașteptat de scurt nedând dușmanilor săi vreme de a exploata aceasta lipsă în detrimentul aeroplanului său.

Acum când aviatorul român este în pragul de a deveni o glorie națională, să ni-se ierte egoismul de a ne făuri și o glorie specială pentru pământul acesta care ni-l-a dat, din izvoarele bogate de energii naționale cari zac nesondate într'ânsul.

Declarațiune.

Părintele Traian Terebențiu, preot în Gașsa (comitatul Aradului) a venit la mine și mi-a spus, că părintele vicariu episcopesc Vasile Mangra, l-a autorizat să-mi spună mie și tuturor cari s'ar interesa de afacere, că eu pe timpul când eram deputat, mi-am oferit guvernului coalitivist serviciile de secretar de stat.

Afirmațiunea aceasta a părintelui vicariu Vasile Mangra conține neadevăr și este o simplă calomnie. Susțin aceasta în public și îl somez pe părintele Mangra, să-și dovedească tot în public afirmația sa.

Arad, 27 August (9 Septembrie) 1910.

Vasile Goldiș.

Politica națională și personală. Supt titlul acesta z'arul bucureștean «Seara» publică următoarele reflexii juste în chestia «Impăcării» atât de mult trimbițate.

«Destăinuirile presei românești cu privire la rolul trist al d-ilor Brote și Slavici în politica Românilor de peste munți, au provocat o legitimă indignare în opinia publică. Acești oameni erau considerați ca luptători naționali intransigenți, se știa despre dânsii că au dus campanii violente în contra «moderaților» de dincolo și au combătut toate guvernele ungurești, până la baronul Bánffy, care-i amăgise pentru o vreme. De atunci, d-ii Brote și Slavici păreau să fi revenit la sentimentele și principiile lor naționale, cel puțin vorbeau și scriau în acest sens.

Dar iată că a fost destul să se producă aventura lui Mangra, prietenul lor, ca să avem noul încercări de pacificare cu Ungurii, conduse de radicalii naționaliști de odinioară. De astă dată, cazul este mult mai grav. În politica Românilor de dincolo, d-ii Brote și Slavici nu mai au nici un drept să se mai amestece în calitate de conducători. Amândoi au renunțat la cetățenia ungară și au devenit cetățeni români. Iar cetățenii români nu pot conduce politica Românilor cari sânt cetățeni străini.

Totuși s'a întâmplat minunea ca guvernele ungurești cari au groază de expatriații de dincolo, să descopere printre aceștia elementele cele mai simpatice și să trateze cu ele, în audiențe secrete, pe socoteala poporului românesc din regatul un-

Eleonora: (respirând adânc, Imbujorându-se și apoi albind la față) Nu pot să știu!

Ioniță: (esaltat) Veți fi primăreasă Eleonora. Femeie cu rang, cu audiențe, cu tătăleri. Înțelegi ce l'asta?

Eleonora: (și mai palidă) Nu spune prostii, Ioniță. Nu te gândi la lucruri cu neputință.

Ioniță: (supărat de odată, c'un glas sec, aspru) Eu nu glumesc. Alăta cap am și eu. Dacă-i vorba de împăcare, apoi fie împăcare. Cumpăna care-a stat până acuma jos să se ridice sus, și cea de sus să se coboare. N'am organizat eu pe măestri noștri, n'am avut partid puternic și la alegerea din urmă la postul de primar? Că n'am reușit însă că nu era împăcarea. Numărul nu, dar puterea era în mână cărmuirii. Acum ce crezi tu? După împăcare visteria țării, ficilele celea mari, administrația, jandarmii vor fi în mâna noastră. Apucăm și noi de asupra odată, dacă-i împăcare. Să mai stea și d-ilor, Ungurii colea supt porunca noastră. Apoi la postul de primar aici, alt Român nu se va putea măsura cu mine.

Eleonora: (tot mai înviorată) Totuși va fi greu, Ioniță, mie-mi vine greu să cred într'o astfel de împăcare. Di ce să se dea Ungurii bătuți?

Ioniță: (cu convingere) Pentru că n'au încotrău. Noi naționalitățile din Ungaria sântem mai

mulți ca ei. De n'am ajunge noi la stăpânire, ei dau țara de mal. Asta începe s'o vadă acuma și Tisza și Khuen, luminați de cei trei mari bărbați ai noștri. Spuneau unii, niște amărâți de tineri, prin casină, că împăcarea ce-o face Mangra și soții e o tradare de neam. Că ne vând și drepturile cari le mai avem Ungurilor, pe nimica. Nu vând însă aceia nimic, ci pretind drepturi nouă, drum nou în politică, coborârea Ungurilor și înălțarea noastră. Iată totul. Dela început eu, și mulți prieteni de ai mei, nu puteam crede că cei trei să ne facă vr'un rău, ci numai bine. De acum, s'a întors apa și pe moara noastră.

Dar acum Eleonora, în sara aceasta avem să facem petrecanie mare. În grabă să pună servitoarea masa în curte, să aducă mâncare. Vin aduc eu. Vin vechi vreau să bem astăzi, căci veche ne-a fost apăsarea și jugul cel purtăm. (Ese grăbit).

Eleonora (singură): Mai ști ce se poate întâmpla.

Hei, Doamne, Doamne! (oștează). Să mă vad odată primăreasă așa face să crape zece prietene de ciudă, și așa muri liniștită. (Ese și ea după o ultimă privire în oglindă. Se aud strigăte mesteceate: »Veto, pune masa cea lungă Niculae, adu lute scaunele. Vezi de friptură, trăznit-o! Patru

lumini Veto, patru chioaro! Eleonora grijește »sueu complet«. Se aude șgomot de farfurii, de scaune, tingănit de sticle, de pahare. Din când în când se aude fluieratul dlui Ioniță. Fluieră, în resimpuri, strofa primă din »Deșteaptă-te române«. În urmă scena se luminează. În curte sub dol tei rotați e întinsă masa albă, încărcată de farfurii și de mâncări. Doamna Eleonora, în rochie-fus, șade în fruntea mesii. La dreapta ei dl Ioniță, apoi cafele, cari îmbucă lacom și privesc uimiți la fracul dlui Ioniță și la toaleta doamnei Eleonora. La friptură dl Ioniță se ridică plin de majestate).

Ioniță: Domnilor! să-mi dați voie să vă vestesc o mare bucurie. D voastră toți, de-aici încolo veți avea în mine pe sprijinitorul cel mai neobosit. Trăim vremi istorice. Lucruri vechi se prăbușesc, lucruri nouă se clădesc cu rapiditate uimitoare. Ura, trăiască împăcarea, trăiască noii filiori miniștri, trăiască învingerea dreptății. (Clocnește întâi cu nevastă sa, apoi cu toți pe rând. Cafele beau de svântă. Dl Ioniță poruncește să se umple iar paharele. Cafele se execută numai decât. Beau și mănca, ospătându-se cu inima tot mai înviorată. Se mai strecoară șoapte între ei.

Calfa I. Oare ce-i cu stăpânul?

Calfa II. A venit beat dela casină.

Gulere și manșete mai frumoase cură-

tește fabrica de spălat cu aburi

„UNIO“

Kluj-Kolozsvár, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

gar. Ciudată potrivă a lucrurilor și oamenilor. Un prim ministru ungar tratează cu cetățeni străini în contra propriilor săi cetățeni, precum sânt d-nii dr. Mihali și dr. Iuliu Maniu.

Aceasta nu ne-ar face decât să zimbim ironic. Înă d-nii Brote și Slavici se pretind de două ori Români, fiind și Români de dincolo și cetățeni români! Ei susțin că ar fi cei mai chemați să arate, care ar fi politica națională adevărată a neamului românesc, considerat de dânsii ca fiind prea slab, să se măsoare cu Ungurii.

Să fie cu adevărat națională o astfel de politică meschină? Dar e cu neputință. Slab nu este poporul românesc. Slabi sânt d-nii Brote și Slavici, cari au ajuns să facă politică personală, sub pretextul intereselor naționale!

Vicariat gr. cat. în Bosnia. Din Sarajevo se anunță că Vaticanul și-a dat învolyea la înființarea unui vicariat general pentru credincioșii bisericii gr. catolice din Bosnia. Vicar a fost numit rectorul seminarului gr. cat. din Lemberg dr. Zuck. În afară de vicar au mai fost trimiși în Bosnia și cinci preoți tineri.

Scrisori din București.

Unde se va așeza Statula lui Cuza-Vodă în orașul Iași? — Piața Unirei își merită numele istoric? — O faptă frumoasă a d-lui P. Carp. — Cu ce sunt hrăniți țărani români de pe moșiile arendașilor evrei? — Aeroplanul »Vlaicu II«. — O secție de aerostatică militară.

București, 25 August.

Statula lui Cuza Vodă, în jurul căreia s'a făcut atâtă zgomot și a cărei inițiativă a întâmpinat stătea pedic fără rost, este în sfârșit aproape terminată.

Sculptorul Italian Romanelli din Florența a executat, după părerea celor cari au văzut fotografiile pieselor, cu multă măiestrie statuia și cu o mare pricepere a spiritului și a gândului românesc față de memoria primului Domnitor al României-unite.

Primăria Iașului a deschis un loc prin cumpărarea prăvăliilor lui Rosetti-Solescu pe care l-a denumit piața Cuza-Vodă și l-a destinaț să primească statula. Asta este destinațta cercurilor oficiale, opinia publică, însă, nu s'a arătat de loc mulțumită de alegerea făcută, cerând cu insistență așezarea statuei în piața Unirei. În această pri-

vință s'a pornit o vie acțiune care va recurge chiar la intruniri publice și manifestațiuni spre a forța instalarea statuei în piața Unirei.

În privința locului din piața Unirei este o poveste înțrăgă. La început când s'a simțit năzuința inițiatorilor spre această piață s'a dat un comunicat oficios prin care se făcea cunoscut că guvernul are intențta să ridice un mare monument al Unirei în piața cu acelaș nume și astfel... statula lui Cuza-Vodă nu mai avea loc. De aci, însă, a pornit mișcarea opiniei publice, care obiectează că nu se poate concepe un monument al Unirei fără Cuza Vodă, ei fiind persoana în jurul căreia s'au legat la 24 Ianuarie 1859 Moldova și Muntenia. Deci Unirea fără Cuza și Cuza fără Unire nu se pot concepe... Legătura între marea domnitor și actul săvârșit la 24 Ianuarie este prea puternică pentru ca anumite considerațiuni s'o poată sfărâma.

Piața Unirei nu-i de fapt locul unde s'a jucat hora lui Alesandri, ci este un loc de prăvăii dărmate de răposatul Scarlat Pastia, înconjurat cu grilaje de fier și transformat apoi în grădină. În urmă grădina a fost cumpărată de primărie, mărită și transformată în piață publică, căreia l-s'a zis, în mod arbitrar, a Unirei. Cei bătrâni cari au apucat vremurile dela 1859 spun că hora Unirei s'a jucat la intersecția stradelor Săulescu și Mare, în fața Hanului lui Petrea Bacalu.

D. P. Carp, șeful partidului conservator, a făcut o faptă bună, care merită să fie relevată. Se știe că d-sa când a dat pământ din moșia sa. Țibănești pentru islaz a oferit hectarul cu 130 lei mai ețin de cum fixase prețul consiliului agricol și a declarat în acelaș timp că din banii ce i-se vor cuveni nu va opri decât jumătate, iar cealaltă o va întrebuița spre a împărți care, pluguri și vite țărănilor lipsiți.

Zis și făcut. Zilele trecute d. P. Carp a împărțit la 100 țărani din Țibănești 100 care, 100 pluguri și 100 perechi de boi. Distribuția s'a făcut prin tragere la sorți.

Bucuria sătenilor își poate lesne închipui oricine.

Fapta nobilă a boerului de neam, plin de vechia omenie și bunătate a adevăraților boeri români, vorbește dela sine. Numai dacă ar servi de pildă și s'ar găsi și alții cari să-l imiteze, căci de acei cari să poftescă preț mai mare ca acela fixat de consiliul agricol s'au găsit destui!

Ce mănâncă țărani români dela arendașii evrei?

Mămăligă stricată cu ceapă. Asta era regula cunoscută până acum. Inspectiile dlui Lupu, medicul primar al jud. Ilfov, au făcut anul trecut descoperiri senzaționale pe la mai mulți arendași, din fericire, străini, din jud. Ilfov.

Acum o nouă veste. Pe moșiile Tabăra și Roșcani din jud. Iași, ținute în arendă de evreii Marcu Juster și Solomon Stern, țărani nu mai sânt hrăniți cu ceapă bună, ci cu mășline mucegăite.

Astfel sântem în plin progres dela mămăligă stricată cu ceapă bună, la aceeași mămăligă combinată cu mășline la fel, adică stricate.

Și arendașii aceștia protestează împotriva antisemitizmului românesc și susțin ce e mai dușmănoase campanii împotriva țării în care adună averi multe cu muncă puțină.

Am dat la timp știrea că ministrul de război, în urma zborului strălucit al Inginerului Vlaicu desore care ne am ocupat pe larg, a hotărât că întrebuițeze la manevre aeroplanul Vlaicu.

Acum sântem în măsură a da și alte amănunte.

Vlaicu este ocupat cu executarea pieselor de rezervă pentru aparatul său.

Sborurile reușite din ultimul timp și siguranța căpătată în pilotarea mașinei sale l'au făcut să se gândească la viitor și la unele perfecționări necesare a monoplanului său. În primăvară Vlaicu voiește să aducă unele mici modificări, pe care continuându-le până în două ani va putea prezenta un tip de aeroplan »Vlaicu No. 2«. Ei, nu e giușmă, până acum ne am stricat ochii citind prin gazete știri despre călătoriile lui »Zeppelin I«, »Zeppelin II«, etc., a venit, însă, vremea ca să putem avea satisfacția și mândria sufletească în acelaș timp de a putea vorbi de un »Vlaicu II«.

Ministrul de război, ca și toate oficialitățile și autoritățile, s'au conșins de importanța și seriozitatea invenției lui Vlaicu și astăzi se vorbește despre înființarea unei secții de aeroplane militare.

Prima secție aerostatică militară va fi pusă supt conducerea lui Vlaicu și înzestrată cu aparate de tipul său, precum și cu alte tipuri românești, pe cari în curând vom avea mândria să le vedem sburând.

Calfa III. Ba nu. Trebuie c'a câștigat la loterie.

Dl Ioniță (vesel.) Beți băeți. Beți și cântați să răsună curtea și ulița până departe. Iată ce să cântați (se ridică, în mână cu paharul): Deșteaptă-te române. (Calfele îi urmează, dar cum n'au avut vreme să-și tocmească glasurile, se naște un urlat teribil. Un sergent de poliție deschide ușa, se apropie.

Sergentul: Vă rog să ospătați în liniște. Conforbați vecinii.

Dl Ioniță: Cauza e că nu ne-am aflat tonurile. Stai să ni le probăm nițel. (Trece pe la calfe și le fluieră în ureche tonul. Sergentul iese. Se ridică acum, tot urlător, un puternic »Deșteaptă-te române«, dar melodia și cuvintele acum se pot desluși. Dl Ioniță e cu fața radioasă de însuflețire. Patru jandarmi intră'n pas răsunător.

Țugșilăru (îmbărzoindu și mustața): Ce cântă aici la dta? Nu-i slobod cântarea asta. Dta ducem la temniță.

Dl Ioniță (rîzând batjocuritor): Duceți dvoastră la draoul. S'a isprăvit cu mămăliga voastră. Acum noi avem să poruncim. Face semn calfelor să înceapă cântarea.

Țugșilăru (apropiindu se un pas): Ce porunci, ce porunci. Io spune: cântarea ăst oprită și de nu tăceți, ducem pe toți.

Dl Ioniță (ii ride'n nas, se scoală, trece între calfe): După mine ficiori și n'aveți teamă:

»Deșteaptă-te Române«. Cântă două versuri. Li-se asociază înflăcărată și d-na Eleonora. Țugșilăru se'ncrentă la jandarmi, și'n câteva clipe toți cei prezenți sânt prinși și legați. Domnul Ioniță ride să se inee. Îmbărbătează calfele, dintre cari unii o dau pe unguște să se scuze.

Dl Ioniță (cătră oameni stăpânirii): Voiu rade de voi, mai împănaților, de s'a duce vestea. Știți voi pe cine legați? Pe viitorul vostru primar. Am să vă pun la post pe apă și pâne. Am să vă fac să ajunați toate ajunurile românești, și în zece ani în șir să țineți postul mare. (Jandarmii-l duc, fără să le mai zică o vorbă, li duc înghioldindu-l în temniță).

Dna Eleonora (îngrijită): Și ce va fi cu noi dragă Ioniță?

Dl Ioniță: Nu te teme puile. Dau o telegramă dlui Brote ori Mangra, ca aderent al dlor o pot face. Ei cred că s'au deja în minister. Dar mizerabili ăștia de împănați nu cetesc politică, nu știu nimic de împăcare. Strajnic am să-i joc, cât ce volu ajunge primar.

Scena II.

(Scena se petrece în cancelaria unui domn protopop. Odaia e bine aranjată. Pe masa de scris sânt împrăștiate jurnale românești și străine. Dl protopop chiar aruncă cu disgust o gazetă românească și zice cu glas tare »Inepții«, domnule, »inepții«, în clipa cind s'aude ciocănind la ușe.

Prota (schimbându și glasul mânios): Intră! (Afară s'aude o cercare de tusă ca și când s'ar dreg cineva glasul. Ușa se deschide încet, sfios, și un părilit de preot sătesc, intră).

Preotul (închinându-se); Sărutăm dreapta, sfinția Ta.

Prota: Să dele Dumnezeu bine. (Văzându-l mai de aproape). Pui, dar dumneata ești frate Matei! N'asți fi crezut pentru toată lumea. Dumneata vii așa de rar la oraș. Dar' la pofteste și sez! (Preotul șade cu multă precauțiune pe-un scaun).

Preotul (cu precauțiune): Da lubite în Christos, se țin năcazurile lanț. La sate, la orașe, pre-tutindenea. E grea viața.

Preotul (vede gazeta de jos, se scoală o ridică): V'a căzută o gazetă. Uite, un număr proaspăt. (I o dă).

Prota (iritat): I-a las-o frate, aceea nu-i gazetă.

Pentru cumpărare

de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Conflict de graniță între România și Ungaria.

VI.

Ziceam într'un articol precedent că însăși fat-moasa convențiune dela 1887 tratează lucrarea comisiei de delimitare a graniței româno-ardelene ca pe orice hotărâre dată în prima instanță, lăsând par'că vremii sarcina să confirme linia de hotar trasă în 1887.

Din acest punct de vedere, iată dispozițiile luate prin această convențiune:

Prin art. 1 s'a dispus că:

»Se vor încheia harte speciale în regulă, cu toate detaliile, fixând punctele de graniță stabilite de comisunile de delimitare, cari vor servi de bază la tranșarea diferitelor contestații ce s'ar putea ivi contra fixării liniei de frontieră, etc.»

Mal departe s'a stabilit că

»O revizuire a liniei de demarcare se va face din 10 în 10 ani, prin comună înțelegere.»

Iar în ceace privește garantarea unei stăpâniri pașnice și liniștite a bunurilor private căzute în raza și sub influența liniei de frontieră, cari vor fi atinse prin tragerea acestei linii de demarcație, s'au stabilit următoarele prin art. 10 din convențiune:

»Sa înțelege că prin această convențiune nu se aduce nici un prejudiciu acelor imobile cari trec în total sau în parte dintr'o țară într'alta, cu privire la drepturile de posesiune și de liberă dispozițiune a acelor imobile.»

Prin art. 11 din convențiune s'a dispus că:

»Proprietarii acelor imobile, cari trec dintr'o țară într'alta, vor fi tratați în ceace privește aceste posesiuni, după principiile cele mai liberale, și anume: Acești proprietari mixti vor continua a-și exercita posesiunea și folosința acestor bunuri, fără să fie seamă de deosebirea de suveranitate.

...Cu toate acestea, o-i de câte ori un imobil de categoria aceasta ar trebui să treacă în mâ-

*) Vezi »Tribuna« Nr. 160, 170, 175, 178, 179.

nile unui nou proprietar, prin vânzare, schimb, donațiuni sau legat, statul pe teritoriul căruia se află imobilul va putea să dobândească acel imobil, plătiind prețul normal stabilit de experți.

Din cele reproduse până aci din textul convențiunii, se vede lămurit că în ce privește linia de hotar dintre România și Ardeal nu s'a stabilit nimic definitiv prin lucrarea comisiei de delimitare din 1887, căci linia roșie trasă pe harta statului major austriac din moment ce nu a fost sprijinită pe procese verbale în cari să se fixeze punctele prin cari trece acea să fie confirmată printr'o convențiune sau tratat între suveranii acestor țări, ea se consideră ca anihilată cu desăvârșire prin însăși convențiunea din 1887, care acordă dreptul de contestațiuni pentru proprietatea privată cauzată și atinsă prin tragerea acelei linii și îi hotărăște condițiunile ei de existență în viitor.

Și pentru ca să nu se producă neînțelegeri sau interpretări greșite, tot convențiunea din 1887 a fixat procedura de urmat și modul de cercetare al contestațiunilor ce se vor ivi cu privire la fixarea liniei de frontieră.

Relativ la proprietatea personală a statului, fiindcă modificarea liniei de frontieră operată în anul 1877 s'a făcut în timp de pace și pentru a strânge — vezi Doamne! — și mai bine legăturile de prietenie și bună vecinătate între părțile contractante, s'a hotărât ca toate bunurile personale ale statului, cari au căzut peste linia de frontieră și s'au încorporat la statul vecin, să fie de îndată transmise în patrimoniul statului de care a fost lipit bunul, contra despăgubirei convenite.

Această dispozițiune n'are, cum lesne se poate vedea, de cât să înlăture cu desăvârșire conflictele de suveranitate ce s'ar putea produce cu prilejul exercitărei dreptului de proprietate.

Dar asupra acestor chestii vom mai reveni.

I. Rusu Abrudeanu.

Vești din Bucovina.

Conferințe ce nu se mai țin. — Jidanii la noi.

— Schițe fugare. —

Stroiești, 7 Sept. 1910.

În Suceava a fost odinioară frumosul obicei de a se ține conferințe. În sala »Clubului român« — sală largă, care ar fi putut cuprinde mai multe inimi românești, mai puțină răceală și nițică bunăvoință — în aceea sală ne strângeam în fiecare Duminică să ascultăm câte ceva din Istoria Românilor ori din frumoasa noastră literatură. Și din vorbele calde prindeam părți din sufletul românesc.

Nu eram mulți. Câți-va profesori, două sau trei doamne, cari rar când nu ne părăsiau cu zimbetul de mândrie, că au știut jerfi câte va clipe și părți ideale, că e bine să se ridice peste cercul necuprinzător al căsniciei, — dar în urma noastră mai mult de jumătate sala era cuprinsă de studenți, cari cu drag veniau să primească, ce le dăm cu drag.

Acest fel de conferințe restrânse la un auditoriu mic — ce-i drept: cel mai potrivit auditoriu, — a avut o admirabilă influență. În orașelul nostru încetară micile certe, la ordinea zilei erau chestii naționale, — și pe lângă vorbe se observa și rara însuflețire isvorită din convingere. — la ordinea zilei erau probleme literare. În aceea vreme s'a citit mai mult decât ori și când. Un început de creștere al inimelor, de cultivare a tot ce poate avea omul mai sfânt a trecutului și a limbii noastre, clipe de desmorțire, după cari ne va părea rău lung timp, că n'au trăit într'una.

Acuma un nou an școlar se începe și pentru mulți o nouă viață. Cu inima primenită, cu voința mai tare și cu multe speranțe începem lupta pentru idealurile noastre.

Ele ne apar și ne chiamă mereu către zări mai clare și perspective mai bune. Câți su ajuns din cel, ce s'au părădat, nu știu, dar înțeleg, că numai inimile tari au dreptul să spereze, să se apropie într'una de țintă și să moară mai aproape de acel ideal. Acuma un nou an școlar se începe și pentru mulți o nouă viață. Și — e dorit și o nouă activitate în folosul neamului nostru.

În Suceava Jidanii dau concert. Multă lume »aleasă«. La banchet se vorbește despre o consolidare a spiritului jidovesc *di pi* toată lumea. Ai, ghival!

Ce scriu foile noastre de-o vreme încoace sânt cele mai mari bazaconii, celea mai curate înepții. Gazetarilor ăștia ai noștri gândesci c'au picat din lună acum peste noapte. Nu cunosc stările reale ale poporului, nu-l cunosc lipsele cele mai arzătoare, bat câmpii ca niște adevărați discreerați. Se cred adevărații șefi politici ai poporului, nu mai vreau să știu de autorități probate, nu mai vreau să judec sănătos. Sânt buni de legat, și o spun pe barba mea.

Preotul: (Îngrijorat își mută plerul dintr'o mână într'alta. Cu tot mai puțin curaj, cu tot mai puțină nădejde). De, ce să le faci. Dacă trăiesc după condei, trebuie să scrie. Noi, pela sate, nu prea cetim gazele. Noi avem o mie de alte nevoi. (Gândindu-se puțin) Și spuneți dumnea-voastră că scriu rău foile în vremea din urmă?

Prota: (luând foaia, și punându-i-o supt nas) la cetește. Cetește batjocură ce se pune de-o pildă pe numele lui Mangra, a vicarulul, a fostului ales vlădică, a istoricului nostru cel mai ales. Și cine mă rog îl batjocurește? Un ala, un Goga, unul de zice că-l poet. Dar bate câmpii frate, curat ca'n poezie.

Preotul: (Simțind o căldură ușoară cum i vine la inimă) Ah! Gazeta asta nu-i »Telegraful«. Noi pela sate nu cetim numai »Telegraful«, organul. Acolo nu se scrie așa. (Făcându-și curaj) Ce credeți, domnule protopop, de cei cari scriu la »Telegraf«?

Prota (străbate c'o privire pe umilul preot dintr'o parohie dela spatele lui Dumnezeu). (Pentru sine): cu acesta pot vorbi deschis. N'are să să spună și altora părerile mele. Căci în vremea de tranziție de azi se cere mai presus de toate să

fi precut. Nu se știe de va învinge Mangra ori comitetul național. Dar înaintea acestui părinte, pot în sfârșit să-mi arăt amarul (Tare) întrebă de »Telegraf«? Apoi nesmitit, organul nostru oficios fiind, trebuie să-l sprijinim. Și, drept spunându-ți, acolo sânt oameni mai cu cap, cari înțeleg mai adevărat marile interese ale neamului.

Preotul (cu mai multă căldură la inimă) Adică împăcarea. M'am gândit și eu acasă și-am spus și preutesei: Ar fi minunată împăcarea aceia.

Prota: Noi încă nu știm nimic. Dar putem presimți roadele unei schimbări în politică. Citești D-ta părinte politică?

Popa: Frunzăresc și eu, pot zice, mai mult de cât citesc. Dar când vine ceva bun tot prind.

Prota: Conducătorii noștri de azi trebuie să fie oameni cari să vadă departe în viitor. Dus'am noi o luptă pe moarte și viață, de când ne-am deșteptat la conștiință națională, și la ce ne-a folosit? Ni s'a dat congrua cu zeci de ani în urma celorlalte confesiuni, și chiar acum numai ne-a întărit. Căci ce-i congrua de azi? Nimica toată. Acum să zicem, se face împăcarea. Ce crezi d-ta, vom mai putea noi rămânea pe lângă congrua asta? Crede cineva că Mangra și Broțe s'ar da așa de ușor bătuți?

Preotul: (căldura dela inimă i-se ridică încet, încet și i trece în față, în vorbă). Și crezi D-ta că are să se mărească?

Prota: Fără doar și poate. Și se va face o clasificare. Și se va mări din cinci în cinci ani. Și protopresbiterii vor fi împărțâșiși după rang.

Preotul: (entuziasmat). Să mai vedem și minunea asta? Numai de-ar ajuta Dumnezeu. Așa dar tot gândul meu de-acasă: Du-te la domnul protopop, că dumniului încă citește »Telegraful«.

Prota: (neînțelegându-l, nedumerit). Și ce are a face »Telegraful« și cu mine? Eu vorbesc așa de ce se scrie'n foie. Eu mă supăr pe svăpăieșii cei dela gazetele zilnice. Eu zic că nu trebuie pripit lucrul ca să nu l strici. Eu zic să fim cum-păniți.

Preotul: (cu încredere). Așa scrie și la foaia noastră bisericească. Și de-aceia mi-am zis: dute la dl protopop și-i spune lui năcazurile ce le ai și vei eși cu siguranță la liman.

Prota: (nemulțămît). Ei bine, Frăția Ta, spune-o dată ce ai pe suflet. Ce crezi d-ta că eu n'am de lucru? Uite acte, uite scrisori, uite circulari (și începutu să-și isbească de pală întregi teancuri de hârtii.)

Preotul (cu nădejde tare încă): Iată de ce e vorba. Am domnule protopop, cum poate știți opt băeți pe capul meu. Acum două fete s măriate; de acelea n'ar mai trebui să povestec. Dar am un ficior aplicat la judecătoria. De patru ani stă pe treapta cea dintâi și nu mai înaintează. De patru ani e tot practicanț. Când lmi aduc aminte de el, simt cum încărunțesc. Acum, cât ce-am cetit în foaie trebile cu împăcarea, îndată mi a căzut o piatră de pe inimă. Nu ne om mai dujmăni, și vor ajunge și copiii noștri mai ușor la pită. Dar iar mi-s'a pus îndată piatra pe inimă: ajunge, dar tot trebuie un om, tot trebuie o proptea care să pună o vorbă bună. M'am gândit însă, ușurându-mă iarăși: voiu merge la

Românii privesc și tac. Nu e fără efect inscripția: »Judische Volksbank«.

Numai ceva: decât am concepe acie de expulzare pentru un biet român, pe care l doare inima pentru frații lui stăpânitori odinioară pe aceste locuri, e mai omenesc să desinfecțăm orașul. Ori numai așa pot »concerta« fiii lui Israel.

Contele Tisza vorbește în parlament despre împăcare. Un alt conte primește în audiență capii bisericii românești, iar un al treilea întreabă pe »Valahul din București« despre părerea sa. În tr'aceea presa înjură, damele române sânt batjocurite, copii de doi și de trei ani maltratați, jandarmii omoară. Ingenioasă mașinărie e statul ungar. La o eventuală conferință politică Ungaria de sigur va fi recomandată ca model de administrație, de loialitate, și înainte de toate model de moralitate și libertate pentru națiunile de sub coroana sfiului Ștefan. Că în Italia se vorbește despre o barbarie josită ori în Anglia și Franța despre sălbăticie asiatică, asta nu-i poate atinge pe Unguri. Ei sânt în Europa, și încă în centrul ei. Și — își dau ei seama ce e cultură, sentiment omenesc etc. etc.

Numai ceva îmi pare curios. Jidanii, cari prieteni ai ungarilor în urma mentalității lor, a tuturor apucăturilor, a lăcomiei și a lipsei de sentiment omenesc, ei tac. Și când și jidanul tace, e mult. Atunci sau că l-ai întrecut, și el e »paff«, sau că nu mai pricepe nici el nimica.

Pe strada nepavată și murdară e îniște. Felnarul depărtat luminează adânc în tina de pe marginea drumului, caracterizând cu o singură trăsătură viața culva. Se aude un duruit de trăsătură. Fireștile se deschid — batiste se agită (ca să le duse la nas) — în goană amarnică trece cineva. Mirați ne întrebăm cine trece?? — Te-orii-le lui Lupu Dichter, care vin să deștepte jidovimea — la drepturi police. În urmăle doar un prelung strânutat de »ghit șabă«.

N. I. R.

Gronica pedagogică.

Un cuvânt la noul Regulament pentru organizarea învățământului în școlile populare.

E deja lucru știut, că Congresul nostru național bisericesc, în baza Statutului organic și în conformitate cu dispozițiile legilor reteritoare la regulara învățământului popular în patrie, în se-

dințe de toamnă a anulul trecut, a votat regulamentul din chestiune.

Acest regulament față de cel vechiu, la drept vo bind, conține îmbunătățiri vădite.

Nu mai puțin adevărat e însă și acela, că în unele privințe e tot cel vechiu, ba! inferior și cu multe »ghinioane« presărat.

Scăderile regulamentului le cunosc mai ales acel învățători, cari petiționează pentru vreun post învățătoresc.

Sunt cazuri cu duimul, când învățători bine cvalificați, nu au fost admisi la candidare pe motivul, că nu au clase gimnaziale... ori, știți dvoastră, »diplomă pentru cor«.

Va se zice, după unii domni, diploma de cor și clasele gimnaziale fac pe adevăratul dascăl, iar nu diploma dascălească!

În acelaș timp, se notifică, că 50 de proc. din cei cu clase gimnaziale sunt tot de cei căzuți la examene.

În trecut, în aceasta privință s'a făcut abuz, deoarece vechiul regulament, condițiile de concurs, — cum se va vedea mai jos, — nu le a pus exclusiv la discreția comitetului parohial și a președinților de alegere, ci indica apriat; »In lista de candidare se vor primi toți concurenții cvalificați, a căror petițiune de concurs a fost înaintată în termenul legal.«

Dacă în trecut cazurile, să zicem așa: au fost sporadice, — de aici încolo vor forma regulă generală, la ce contribuie direct § ul noului regulament, care sună: »In lista de candidare se vor primi toți concurenții cu cvalificațiunea cerută prin concurs...«

Conform acestei dispoziții, cel care de pildă n'are »gimnaziile« ori »diploma de cor« — poate merge...

Nu este exclus, ca comitetele parohiale, la stipularea condițiilor de concurs, să mai inventeze și alte condiții chițibușuri.

Cine nu va înțelege, că prin astfel de manopere nu interesul școlii se favorizează, ci hătăruri'e lor speciale de favoriți oficiali și neoficiali.

Căzurile obvenite până aci, dau aceeași diagnostic.

Vorbă scurtă!

Pe baza noului regulament, comitetele parohiale și prezidenții de alegere, punând bețe în roate prin stabilirea de condiții secundare, vor pune în lista de candidare numai pe aceia cari le sânt pe plac, fie ceilalți (respinși) măcar toți cu diplomă învățătorească distinsă.

Altmintrelea și cu cererea în concurs a cvalificației »bun« și »distins« se fac multe târguțeli,

*) Cf. § 60, punct d) (Regulamentul vechiu).

**) Cf. § 58 p. d) (Regl. nou).

natural — tot supt egida protecției, ca și când numai diploma sunătoare ar face pe adevăratul dascăl. Pe câtă vreme stațiunile învățătorești nu sânt clasificate, e o prostie a te lega exclusiv de astfel de condiții.

Nimenia nu e contra, ca în concurs să se pună și alte condiții afară de celea cerute de Statutul organic, dar sânt contra și e ilegal, ca călărind pe condițiile secundare de mai sus — cel diplomat să fie exclus dela candidare.

Această dispoziție a noului regulament e cât se poate de incorectă și jignitoare.

Ba ea devine și ridiculă atunci când însăși legea regnicolară de Instrucțiune, nu cere dela reflectanți, ca să poată fi aplicați — decât cvalificația din științele pedagogice.

§ ul 133 al articolului de lege XXXIII din 1868, sună astfel:

Pentru cariera învățătorească se consideră apți acei indivizi cari terminând cursurile de învățământ în vre un institut preparandial public, și-au câștigat diploma de învățător.

Va se zice: condiția sine qua non, după legea statului, e diploma de învățător, iar după ai noștri pravoslavnici »gimnaziile« și »corul«.

În adevăr! Ce ridicol! Rațiunea lucrului aduce cu sine, că aplicabili la posturile vacante de învățători trebuie să fie toți indivizii cu diploma de învățători!

Iar candidarea are să se întâmple în vederea pregătirii mai înalte a fiecărui petiționant cum — recunosc — bine spun ambele regulamente.

Nu mă pot mira în deajuns, cum având noi în congresul național bisericesc mai mulți bărbați distinși pe terenul școlar administrativ, nu și-a ridicat nici unul cuvântul spre a cere amendarea punctului d) al §-58 din regulamentul nou, baremi în senzul celui vechiu.

Ar fi deci de dorit, ca măritul nostru congres național bisericesc — cu cea mai apropiată ocaziune — să modifice ori supreme forma stilară: »cvalificația cerută prin concurs« ca greșită și ilegală, căci și aci se potrivește axioma străbunilor:

»Solut publica suprema lex esto«.

Bujecanu.

3 Să se zică: cvalificația legală (diploma inv.).

di protopop. Domnia-sa e ca pânea cea bună. Și dacă-i bun ca pânea, va pune pentru mine o vorbă bună la vicarul și deputatul Mangra. Doar în cercul nostru l-am ales și l-am dat și noi votul. Eu, să nu fie cu supărare, de mult bănuiam că Sfinția Ta ești de partea lui Mangra, dar până azi tot n'am fost convins deplin. Acum dacă vrea Măria Sa Mangra, copilul meu înaintează în vreme de o lună.

Prota (privindul scrutător): Te-al c'am grăbit cu judecata părințele. Eu is tot așa de puțin cunoscut cu Măria Sa dela Orade ca și d ta. Trebuie să ști de altfel că eu nu fac politică. Eu numai cetesc ziarele, și îmi fac și eu judecata mea. Că ce va fi, ce nu va fi, timpul va dovedi.

Preotul (debăzător deodată): Și nu vei putea vorbi cu domnul vicar? Hei, atunci am venit în zadar. Credeam să l rog, în numele meu, și pentru o bursă dela stat. Dacă-i vorbă de împăcare încal să ne alegem cu ceva. Să trăim și noi mai ușor. Dar așa văd eu că din toată treaba asta tot numai domniul cel mari se vor folosi. Tot cei sătui vor mai îmbruca noi tot flămânzi vom rămânea. Dacă așa stă lucrul pot să scrie ce vor voi cei de a organul nostru. Până acum mai ce-

team »Telegraful«. De acum n'am să l mai cetesc nici pe el.

Prota: Ești prea lute părințe. Așteaptă să vezi cum s'or deslega lucrurile. Acum e numai începutul.

Preotul: Dacă nu ne ajută ei moderații acum la început. Apoi s'a isprăvit. Cât ce se vor sătura mai bine își vor uita cu totul de noi cești mărunțel și de lipsele noastre. (Se ridică și pleacă cu »Bună ziua«. După ce a eșit prota rămâne pe gânduri puțin. Apoi se hotărăște!)

Prota: Mi a slujit la ceva bun și berbecul ăsta. Vorbele lui din urmă par a avea dreptate. Am tot stat la îndoială dar azi trebuie să merg până la Măria Sa vicarul.

Voi întocmi lucrurile așa ca s'ajung mai spre sară, să nu mă vadă lume multă. În epoca de tranziție de azi, suprema înțelepciune e să fii precaut. Nici cu paserea în zbor, nici cu șoarecele în ascunziș, ci ca lilacul să-ți vezi de afaceri când dă inserarea. Îmi trebuie nesmintit două burse pentru doi băeți ce-mi merg la drepturi. Prietenul Vasile sânt cu siguranță că mi le va mijloci. Ah!

și de mi-ar putea esopera și un adaus la congresul, un adaus honorific de protopop. Gazetele vorbesc de principii și idealuri. Vorbesc de luptă ideală. Nu văd ei că idealul nu există și orice luptă e prin esența ei brutală? Ba, să nu greșesc, există ideal în capul înfierbântat al tinerilor. Într'a poezilor.

Dar l-a copleșit pe ei proza vieții, și atunci să-l vedem.

Ceva e cert: bărbații serioși, cu simț real, practic, nu mai pot sta decât pentru ochii lumii în cumpănă. Necesar vor trece în tabăra împăcării. Și încă ceva e cert: »Dacă în întreg poporul românesc din Ardeal și Ungaria n'ar consta decât din bărbați trecuți de 50—60 de ani, ca de pildă eu și prietenii mei, Mangra ar fi azi domnul situației!.

Dar tinerii, ah, scriinții aceștia, mie frică să nu ne strice trebșoarele și acum. (Se pregătește de drum în tot timpul cât ține strada aceasta). Să-l zic adlo protopopesel (Ese. Cortina). A.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întregă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și consta din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmură, 1 spălător cu marmură și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toaleta în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeții separate, în oricare parte a Ardealului. Înprovințe la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu descușne. — Să fim atenți la firmă.

pentru că dela Székely și Réti fabricanți de mobile în Marosvásárhely,

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 9 Septembrie 1910.

— **Di Constantin Savu înhățat din nou de justiția ungară.** Abia sosit din temnița Seghedinului, fostul nostru redactor responsabil, dl Constantin Savu, a și fost înhățat iarăși de reprezentanții pământești ai zeiței celei cu ochii atât de strașnic legați.

Di Savu a sosit acasă în 4 Septembrie, după 5 luni și jum. de temniță și deja azi, în 9 Septembrie, a și fost vestit din partea procurorului din Oradea-Mare, că are să stea în curând, iarăși, pe banca acuzaților, pentru articolul „A vorbit și mutulică”, col scris de regretatul Russu-Șirianu, pe vremea când răspundea domnul Savu pentru ziarul nostru. Fericitul Russu-Șirianu s'a refugiat în cele din urmă pe celalalt tărâm din calea procurorilor unguri și a rămas dl Savu aici drept paratoner pentru furia procurorilor.

Articolul imprecinat era îndreptat împotriva contelui Károlyi Gyula, fostul prefect al Aradului, pentru vorbirea sa din camera magnaților, în care atacase preoțimea și biserică noastră.

Dorim mult încercatului nostru tovarăș de luptă tărie sufletească ca să poată îndura cu gândul înălțat durerile unui nou Calvar ce i se arată.

— **Românii la congresul de geologic din Stockholm.** Citim în ziarele din țară: Zilele trecute s'a terminat la Stockholm al XI-lea congres de geologie și a II-a conferință agrogeologică, în urma unei mari și intense activități.

Din România au luat parte la acest congres d-nii Gr. Ștefănescu, V. Popovici Hatzeg, H. Murgoci și Niculescu-Slavea.

Au făcut comunicări d-nii Gr. Ștefănescu și G. Murgoci.

Di Murgoci a luat parte însemnată în acțiunea agrogeologică, fiind unul din leaderii ei.

A vorbit despre „Seria de soluri de terra rossa” iar în consiliu a susținut înființarea unei reviste de agrogeologie.

Propunerea dlui Murgoci a fost admisă în principiu.

Vilforul congres geologic s'a decis să se țină în anul 1913 la Canada, iar conferința a treia agrogeologică la 1914 în Petersburg.

După terminarea ședințelor s'au făcut numeroase excursiuni științifice după specialități la care au luat parte și delegații români.

Congresul a avut o reușită desăvârșită.

Numeroase publicații au fost distribuite congresiștilor.

Cu această ocazie s'au tipărit și două mari monografii asupra zăcămintelor ferului și asupra schimbării climatei.

În una din aceste lucrări este și un foarte interesant articol al dlui Murgoci. Ziarele apărute în țările de Sud, publică articole foarte elogioase cu privire la articolul dlui Murgoci, spunând că e cel mai interesant dintre toate articolele apărute în cele două monografii.

— **„Balul costumat din Arad.”** În editura librăriei „Tribuna” a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul „Reuniunii femeilor române din Arad” pentru zidirea unei școli de fete.

— **Aerodromul dela Kitlea.** Din București ni-se scrie: Marți spre seară pilotul francez Michel Molla a executat la aerodromul dela Kitlea cel mai frumos zbor ce l-am văzut noi și ca durată și ca înălțime.

Pentru că vântul bătea foarte tare ascensiunea nu a putut avea loc decât aproape pe întuneric, lucru care a făcut ca zborul să fie și mai interesant. La ora 7 seara pilotul își luă locul și dând drumul motorului se înalță în văzduh luând direcția satului Bufta.

Aeroplanul se mai văzu câteva minute apoi dispăru din vederea publicului.

Pilotul își îndreptă aparatul dela Bufta către Ciocănești, de unde după o lungă așteptare începu să se zărească din ce în ce mai mare și veni de alerisă cu ușurința specială pilotului Molla în incinta aerodromului.

Publicul puțin numeros a aclamat cu frenezie pe curajosul aviator.

Zborul a durat peste 20 de minute și pilotul a trecut de înălțimea de 200 de metri. Distanța parcursă a fost minimum de 25 kilometri.

Frumuseța acestui zbor este în parte datorită faptului că s'a schimbat helicea de până acum care nu ajută la lupta și înălțimea sborurilor.

Cei cari au avut să vadă zborul de Marți seara, sunt primii cari au văzut cea mai frumoasă performanță a aeroplanului dela noi.

— **Distincție meritată.** Ni-se scrie: Domnul Iuliu Iorgovici, paroh gr. or. rom. în Marghita-mare, tractul Vârșetului, fiul preotului din Cuvești, tractul Lipovei, a fost distins prin înălțimea Sa Preasfințitul Domn Episcop al Caransebeșului Dr. Miron Cristea, dându-i-se prin decretul arhieresc de sub Nr. 4775 dreptul de a purta brău roșu.

În decret se zice între altele: „Aflăm de bine, ca pe numitul preot Iuliu Iorgovici pentru râvna sa către sfânta noastră biserică și pentru bunele și rodnicile-i servicii în via Domnului să-l distingem cu dreptul de a purta de aici înainte brău roșu și de a sta înainte și la loc mai de frunte între confracții săi preoți, ca astfel cel distins să aibă cuvenită mângălere și mulțămire pentru ostenețele și greutățile ce le-a avut.”

Felicitările noastre.

— **Vapor unguresc oprit pe Dunăre la Turnu-Măgurele.** Din Turnu Măgurele se anunță: Vaporul unguresc de pasageri, „Regina Elisabeta” din ordinul autorităților a fost oprit în mijlocul Dunării, nepermițându-se debarcarea călătorilor de pe bord în Nicopol și nici în localitate.

Măsura aceasta a fost dictată de faptul că pe vasul sus numit a murit un călător turc, care după cât s'a putut afla până acuma se crede că a murit de holeră.

Di Dr. Poteker din localitate a plecat la fața locului pentru a face o anchetă.

Autoritățile locale așteaptă instrucțiuni relativ la modul cum vor trebui să procedeze.

Vasul se află ancorat în dreptul portului român încă dela orele 10 a. m.

Guvernul bulgar a ordonat ca pasagerii bulgari să debarce în Rusciuc, unde vor fi obligați să stea sub observație timp de 8 zile.

Autoritățile bulgare au fost înștiințate de un medic din Rahova de faptul că pasagerul turc mort pe bordul vasului ungar, se crede că a sucombat din cauza holerei.

Autoritățile bulgărești au comunicat starea aceasta telegrafic autorităților române, care au luat imediat măsurile de care am vorbit mai sus.

— **Un spion austriac arestat la Belgrad.** Din Belgrad se telegrafiază că subșanțurile cetății au prins pe un sergent major cu numele Nicolics, staționat la Budapesta, fiind bănuț de spionaj. Se spune că în afacerea aceasta scandaluoasă sânt implicate mai multe persoane marcante, între cari atașatul militar la Belgrad și mai mulți funcționari dela consulat.

— **Mișcări culturale în Bucovina.** Ziarul „Patria” din Cernăuți anunță că societatea „Astra”, pentru înființarea unui fond de teatru român în Bucovina își va ținea adunarea generală din acest an Duminecă în 18 Septembrie, în sala societății academice „Junimea” din sala palatului național cu următorul program: a) Verificarea protocolului dela ultima adunare generală; b) Completarea comitetului; c) Raportul comitetului și al comisiei de controlă despre agenda societății în decursul anului 1909 și d) propuneri eventuale. — Neîntrunindu-se numărul recerut la orele fixate, comitetul va convoca o

Scrisoare.

Lui Axente Sever.

Adoratul meu străunchiu!

Dragostea, leagă sufletele tuturor oamenilor, iar când unul dintre noi îl curmă Nemesis firul vieții, la locul ei *amintirea*, acest produs al sufletului, care sfarmă zăgazuri, trece cu ani înapoi și poartă în sine o vecinică atracție. Ai văzut vreodată, ca cineva să îngroape amintirile scumpe și dragi?...

Un neam de nobilă obârșie prăbușit azi în lanțuri, siluit de puteri mșleștite la îngenunchiare... simte în tunetele cerului și în vijeliile furtunelor glasul tău și al acelora, cari sălășluiesc împărăția umbrelor alătura de Ștefan și Mihai...

Avem noi oare, noi micii tăi strănepoți, dreptul și puterea ca ridicând vălul, ce acopere vitejescul tău trecut, să cumpanim opera fără de moarte a neînvingutului tău suflet, și să înțelegem ciocotirea neînfricatului tău gând?...

În tinuta-ți măreață era personificat un caracter de valoare istorică, iar individualitatea ființei tale era turnată în bronz de valoare perenă... Și nu te-a cruțat fatalitatea de dureri, până în momentul, când geniul morții te-a atins și pe tine, inclinandu-se fătura Ta de uriaș. Ai trecut lin ca și o candelă sfântă, în nădejdea unor vremuri mai bune pentru cei ce vor răsări pe urma ta... De sus, prin crepătura norilor, pânzeste cu ochii tăi de vultur răsăritrea acelu soare, pe care la-ți visat cu atâtea sete și dor, voi, falnicii noștri

înaltași... Flăci oastei tale erau de oțel și glasul tău poruncă...

Oare dintre noi, epigonii, și-al putea tu umple șirurile de viteji, pe cari îl domnia privirea-ți de căpitan sub zidurile Aiudului?... Vezi, cum să prefac și să schimbă oamenii!! Tendințele emancipării sufletești, a culturii înalte și a diferitelor școli moderne, pervertesc sufletul, curmă în noi pornirile voastre de vitejie și sădesc ură între frați... Da, erau mai bune vremurile voastre. Ideul vostru era simplu, curat și cuprins de toți, iar căile cari vă purtau spre el erau neîncălcate și inimile erau deschise... Noi însă?... Nu-ți tulbur liniștea dulce... Îți las credința legănată de frumoase nădejdi...

Prestigiul admirațiunii ce-ți port îmi îndreptățește scrisoarea mea, a strănepoatei tale celei „mai mare”, care îți dedică cu nețărmită dragoste acestea șire, scrise așa după cum înțelege ea că a putut fi sufletul tău cuprins de dragostea ta de neam, care n'a cunoscut margini!...

A ta strănepoată

Getta.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

aduna adunare generală cu aceeași ordine de zi și pe aceeași zi la orele 6 și jum. conform § 14 Nr. 5 al statutului societății în același local, care adunare generală se va ține fără privire la numărul tuturor membrilor societății, numai cu membrii de față.

— **La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor**, al Reuniunii socalilor români din Sibiu au mai dăruit: Ioachim Grecu, econ. (Coștelul mare) 20 bani; Alexandru Gheorghal, Inv. pens. (Ila mare) soția sa Ludovica n. Rucu și copiii lor Ștefan, Ionel și Maria 1 cor.; Ștefan Armeke, metalurg (Lugos) 20 bani; Ioan Cosma, notar (Ludoșul mare), 20 bani; Pompliu Isacu, 60 bani; T. Liviu Albin, propr. (Cut), 20 bani; Ioan Stroia 40 bani și Victor Tordășianu președinte 10 bani.

— **Furarea manuscriselor lui Tolstoi.** Din Moscova vine știrea că scriitorul Tolstoi împreună cu soția a întreprins zilele trecute o călătorie la moșia ficei sale doamna Suhotina. Pachetele le-a predat în gara Blagotani, dar după cât se vede le-a furat cineva. În pachete erau mai multe manuscrise de valoare și răspunsul scriitorului la scrisorile ce i se adresau. Până acum nu s'a aflat nimic de urma lor.

— **Primarul din Odesa contra lui Ehrlich.** Din Odesa vine știrea că primarul a oprit folosirea medicamentului »Ehrlich 606« în spitalele din Oraș. Motivul acestei opreliști se explică prin faptul că inventatorul e jidan și primarul Odesei la tot lucrul drept o șarlatanie evreiască care nu merită să fie aplicată în știință.

— **Holera în Rusia.** Boalele aceste îngrozitoare cari bântuie de vreme îndelungată Rusia, a dat prilej țărănimii să și la refugiu, în combaterea lor, la superstiții băbești. Iată cum descrie ziarul »Reci« felul combaterii holerei, în guvernamentul Viatka:

Se aleg 13 fete din sat, toate neapărat virgine cari, despletind părul și fiind îmbrăcate numai în cămăși albe sânt înhamate la un plug cu care trag brazde împrejurul satului, astfel, că pământul din brazde să fie aruncat nu spre sat ci spre câmp; această măsură după părerea țărănilor e absolut eficace contra holerei, dar, cu condițiune ca în noaptea când fetele fac brazde împrejurul satului popa să fie absent din sat, iar ușa bisericii să fie sigilată căci se consideră că satul brăzduit împrejur rămâne închinat lui Scaraschi fiindcă holera este trimisă pe pământ de D-nezeu.

În alte sate din același guvernământ se consideră ca măsură eficace în contra holerei așa numitul »foc de lemn«, adică foc care se dobândește ca la sălbatic prin frecarea a două bucăți de lemn uscate; numai cu astfel de foc trebuie țărancile să facă bucate în timpul holerei.

Ziarul »Golos Moscvi« vorbind despre epidemiile de holera acuză pătura intelectuală a Rusiei de a fi străină poporului și tocmai din această cauză, în timpul epidemiei poporul gonește pe doctori și se arată absolut dușman al măsurilor în contra holerei.

Ziarul rus crede necesară activitatea obligatorie extra-scolară și în afară de biserică a corpului didactic rural și a preoștilor pentru a putea combate groaznicele superstiții cari îmbrățișează masele poporului în Rusia.

— **Catastrofa unor muncitori.** O telegramă din București anunță că s'a năruit o casă ce se edifica și sub dărîmături a îngropat șaisprezece muncitori. Trei dintre ei au fost scoși morți, alți doisprezece greu răniți, pe când unul a dispărut fără să-i mai fi putut da de urmă,

— **Vlaicu a sburat eri din nou.** Cetim în »Seara«: Vlaicu a sburat eri din nou.

Iată o veste care de sigur va face multă plăcere tuturor celor cari se interesează de soarta aviațiunii la noi și mai ales de progresele și succesele aviatorilor noștri.

Da, Vlaicu a sburat eri foarte frumos, înaintea primului ministru, a ministrului de lucrări publice și a altor persoane distinse, cari se interesează de aproape de strălucitele succese ale primului nostru aviator și inventator.

Mica avarie, produsă în urma accidentului de Luni a fost repede reparată, așa că ingenioasa pasere a lui Vlaicu era eri gata de sbor.

La orele 6 și jum. se aflau pe platoul dela Cotroceni dna și dl Ioan Brătianu prim-ministru, dl V. G. Morțun ministrul lucrărilor publice, dna și dl Al. Cottescu directorul general al C. F. R., dl Em. Porumbaru, dnii I. Niculescu-Dorobanțu prefectul de Ilfov, Dinu Brătianu, col. Theodorescu, Morandini etc.

Imediat după sosirea primului ministru, porțile hangarului cari ascunde măiastra mașină sburătoare, au fost deschise. Elegantul monoplan a fost scos afară și după câteva minute Vlaicu sbura.

Dânsul a executat câteva sboruri foarte frumoase, la o înălțime de 100—150 metri, făcând virajuri cari au impresionat adânc pe puținii dar selecții asistenți.

Atât primul-ministru, cât și ministrul lucrărilor publice, cari au văzut pentru prima oară sburând pe Vlaicu, l-au felicitat în mod călduros, asigurându-l de tot concursul lor.

La orele 7 și un sfert, sborurile s'au terminat și Vlaicu și-a recon dus măiastra i pasere la culcușul ei, ca să se odihnească.

Succesele tot mai mari și binemeritate ale lui Vlaicu, ne umplu inima de bucurie și nu putem decât să-i urăm din inimă, ca și de aci înainte să înregistreze succese și mai mari, spre gloria lui și a neamului nostru.

— **La fondul Andrei baron de Șaguna** pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, al Reuniunii meseriașilor sibieni au mai dăruit: Dr. Ioan Felea, arhivar mitropolitan și soția sa Elena n. Verenca (Câmpulung Bucovina) 2 coroane, I. Cosma, notar (Ludoș), T. L. Albin, proprietar (Cut), Liviu Brote, restaurator, dna vâd. Maria Moga, câte 20 bani și Eug. Tordășianu n. Iovescu, profesoară 10 bani.

— **Menajerie de insecte.** După cererea lui Alphonse Labitte se va înființa la Muzeul de istorie naturală din Paris o »Menajerie de insecte«. În colivie de pânză cu ochiuri mari ori cu cutii de sticlă, privitorii vor vedea lumea insectelor muncind. Vor fi ștubee cu albine, în cari se va vedea ce fac. Vor fi mușuroaie de furnici, alături pălejenii vor întinde mreje, scorabii se vor îndelețnici de asemea cu munca lor obișnuită. Vor fi fluturi în toate fazele dezvoltării lor. Într'o sală întunecoasă vor fi insectele care lucrează în întunec. În deosebi vor trage luarea aminte unele feluri de fluturi și licurici.

Menajeria se face după modelul celui dela Stellingen (Hamburg) și din grădinile zoologice din Köln, Frankfurt am Main.

— **O vitrină ciudată.** Ingeniozitatea marelor case de comerț din străinătate cucerește tot mai mult teren prin apucăturile felurite de cari se fo-

losec să atragă publicul. Astfel înaintea unui magazin de modă din Londra stau spectatori ziua întreagă cu grămada și privesc expoziția vitrinelor cari sânt schimbate într'un întreg apartament de locuit, cu cameră de locuit, dormit și restaurant unde în locul păpușilor țapene de teracotă, cu zimbetul sarbăd, se mișcă adevăratele ființe omenești, îmbrăcate în cele mai noi creațiuni ale modei. Astfel în camera de dormit se vede un bărbat îmbrăcat într'un elegant costum de casă englezesc. Pe urmă vine servitorul și-l rade și-i ajută să și schimbe costumele cu altul de zi. Când își scoate haina se poate observa fineța rufăriei sale frumoșii ciorapi de mătase ce are. Din mișcările ce face se vede că poartă brățele de un sistem cu totul nou. Continuându-și toaleta probează o mulțime de pălării, cravate, jiletce, mănuși și ghete, admirându-se zimbând în oglindă. În aceeași vreme ține mereu o listă de prețuri în fața publicului. Același lucru se întâmplă și în celelalte »camere« ale vitrinei. În »restaurant« se află cele mai frumoase costume de stradă și conveniri, de asemenea și în »camerele« de fumat și citit cari ocupă restul expoziției.

— **Expediția lui Zeppelin în Marea înghețată de Miază noapte.** D-rul H. Hergesell povestește cum la 1 August au cercat să pătrună cu vasul »Phoenix« în câmpurile de gheață spre a face experiențe cu aruncarea ancorei spre a vedea dacă în vremea călătoriei cu baloane Zeppelin spre polul nordic, la nevoie ar putea arunca bine ancora și a se adăposti. N'a fost cu puțință, căci câmpia de gheață, pe care au întâlnit-o la 80° nu înfățișa crepături îndestulătoare.

La 3 August însă au găsit o crepătură în câmpia de gheață și au intrat și până la 11 de noaptea erau la vre-o două mile dela marginea de Miază-zi a gheței. Specialistul i-a încredințat că sloi mai mari și mai solizi nu vor putea întâlni nici dacă ar pătrunde până la 4 mile.

Deci au umplut un balon captiv cu hidrogen și, după ce-au fixat vasul cu ancore, au urcat balonul, după ce i-au legat odgonul de-o ancoră și ancora au înșepenit-o bine într'un sloiu mare.

Zeppelin și Hergesells' au urcat cu acest balon captiv. De sus au putut vedea întinderea câmpiei de gheață. Vântul era tare și dacă ancora se desprindea, ar fi făcut fără voie o călătorie în felul lui Andrée, căci vântul bătea spre Miază-noapte.

Apoi se urcă prințul Heinrich de Prusia tot cu Hergesell. Balonul nu se urcă sus, dar din el putură vedea bine că erau pretutindenea sloi uriași și deci toată puțința de-a arunca și înșepenit ancora.

De sus vedeau crepăturile și copcii numeroase prin cari ies de resuflă focile.

S'au coborât, au dormit, apoi la trezire, băgase de seamă că sloiul de care se ținea ancora se rupsesse în două. Gălră balonul, făcură încercări asupra puterii de împotrivire a ancorei la trageri. Au urcat și un balonaș meteorologic până la 8000 de m. (la 80° 11 lățime nordică).

Voind să plece, găsiră corăbioara înșepenită în gheață, dar căpitanul Svensen izbuti s'o întoarcă și reușiră a ieși din câmpia de gheață și a se întoarce în Spitzberg.

Încheierea este că se va putea călători cu Zeppelinul spre polul Nord.

— **Cresc ori scad ghețarii?** În Alpi ghețarii nu și au schimbat obiceiul și că din cel 61, puși sub priveghere, numai doi merg crescând, iar ceilalți ori stau pe loc ori dau îndărăt. Au crescut Scex (?) Ronge cel mic în Alpii din Waadt, care a crescut dela 1905 — 1909 cu 16 metri și cel de jos din Grindelwald, din 1907 până în 1909, cu 29. Alți nouă par a fi crescut, dar puțin și poate e numai o întâmplare.

Ghețarul cel mare al Aletschului a dat îndărăt cu 25 de m. în 1909; al Ronului a rămas neschimbat; al Arolei a scăzut cu 45 m; al Lösschului

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofon, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

▶▶▶ Mare atelier mechanic de reparaturi. ▶▶▶

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: Falk Imre, Koloza Ár, str. Deák Ferencz nr. 30.

și al Zinalului cu câte 16 m. In Alpi Bernel, afară de de cel din Grindelwald, toți au scăzut. (Dela 1903 a pierdut 293 de m. din lungime; cel din Blüml, 8 m., iar Tschigelul, 20 m. In Uri pierd toți, dar câte puțin. Cel mai însemnat din Eu gadin au scăzut: Morteratschul cu 30 m., etc. Ghețarii din Alpi Italiani și francezi, scad. In Pirenei merg crescând, deși încet. In Norvegia au stat sub pază 34, din cari 10 cresc, iar 22 scad. In Suedia cresc. In America de miază noapte unii cresc, iar alții scad.

In Asia, după arătările d-rului Longstaff, s'a aflat cel mai mare ghețar din lume, Siachenul în Caracorum. Dar nu se poate ști de crește ori scade, deoarece ce abia de curând s'a descoperit încheierea este că retragerea ghețarilor, care a început acum 50 de ani, urmează și acume.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea s'a execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

— **Frumușii berlineze.** Azi, Sâmbătă și Duminică la 8 și jum. va avea loc o serie de reprezentări a celebrei trupe a profesorului Burgardt compusă din artiști de primul rang. Duminică va avea loc două reprezentări, una după amiază alta seara la orele obișnuite în localul teatrului de vară.

ECONOMIE.

Imprumuturi ieftine pentru prăsitorii de vite. Subscrisul comitet central acordă (dă) imprumuturi replătibile în 4 rate semestriale și cu 5% interese, acelor economi de vite din comitatul Sibiu, cari doresc să se provadă cu vite de prăsilă de soiul ales.

Imprumuturile se dau cu preferință membrilor reuniunii, pe lângă obligațiune cu doi caventași (chizeș) siguri.

La primirea imprumutului cumpărătorul are să aducă la cunoștința comitetului numele vânzătorului și soiul vitei de cumpărat.

Datornicii nemembri au să se înscrie în șirul membrilor.

Sibiu, 7 Septembrie n. 1910.

Comitetul central al «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu». Pant. **Lucuța**, președinte. **Victor Tordăștanu**, secretar.

Expoziția de vite din Săcel. Comisia economică a comitatului Sibiu, asemnând subvenția de 300 cor. pentru premiile de distribuit la a 20-a expoziție de vite de prăsilă, împreună cu împărțire de premii în bani, pe care Reuniunea română agricolă sibiană o va aranja în comuna Săcel (lângă Săliște), totodată a numit reprezentant al său la expoziție pe d-nul **Petru Drăghile**, prim-pretor în Săliște. Expoziția se va ține, după toată probabilitatea, în luna Octombrie n. c.

Sursa de mărfuri și efecte din Budapesta
Budapesta, 6 Septembrie 1910.

Prețul creșterilor după 100 kgr. a fost următorul

Orta nouă	
De Tisa	20 K. 10
Din comitatul Alba	20 » —
De Pesta	20 » 40
Bănățanesc	20 » 60
De Bacica	20 » 70

Secară de calitate I.	— —	14 » 30
Orzul de nutreț, calitate I.	— —	12 » 75
Ovăs de calitate I.	— —	14 » 95
Cucuruz	— —	11 » 35

La „Librăria Tribunei“ se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religie	—40
» » » Simple istorioare religioase-morale	—30
» » » Istorioare biblice	—30
» » » » bisericești	—30
» » » » (1910)	—30
Nicolae Crășmariu. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiunile la întreaga materie de învățământ prescrite pentru clasele II III și IV ale școalelor primare, 74 lecțiuni cu harta Istorică a Palestinei.	3—
» » Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	—40
Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școale elementare.	—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A doua carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A treia carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
A patra carte de de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
Carte de citire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40
<i>Scrierile dlui Iuliu Vuia</i> (Aprobate de înaltul minister.)	
Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—07.
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor vii.	—40
Instrucția metodică a metodei sunetelor vii	—80
Carte de citire pentru clasa II Ed. III.	—36
» » » clasele III și IV.	—60
» » » » V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
» » » istoria naturală.	—60
» » » fizică și chimie.	—50
» » » economie.	—56
Carte de învățură pentru ultimii ani ai școalei primare și pentru cursurile de repetițiune economice.	1:50
Curs practic de istoria literaturii române de Ioif Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50
Geografia Ungarie pentru școalele populare de Iosif Stanca.	—30
Manual de gimnastică de Ioan Prodan.	—60
Rugăciunile școlariilor, cântări bisericești. (Toate au obținut aprobarea ministerială).	—50
Tot la librăria Tribunei s'a mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germană, dictando și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 fl. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cernelă Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 l.— și 1-80. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare	

Tampoane. Ceruze de peatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tablițe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tablițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:	
Dr. Onisifor Ghibu: Zaristrica bisericească la Români. Studiu istoric	2.—
» Limba nouălor cărți bisericești	1.—
» Der moderne Ultracismus oder die Zwelsprachigkeit in der Volksschule	2.—
» O călătorie prin Alsacia Lorrenă. Țara și școlile ei	—75
* Tib. Brediceanu: Aurora. Vals pentru piano	
» » Rândunica. Vals pentru piano, ed. II-a	2.—
» » Preludiu și hora compuse pentru piano. Ed. II a	2.—
» » Viorele. Vals pentru piano. Ed. II a	2.—

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: **Librăria »Tribunei«** Arad str. Deák ferencz 20.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.**

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eoz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

BORSZÉKI

Borszék perla apelor minerale, remediu neîntrecut contra boalei englezești și a anemiei. Ca beutură recoroitoare neîntrecută, între toate celelalte ape.

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător en gros pentru — ARAD. — Telefon: 647
Se găsește la firma Daniel Lajos » 98
Dür Kocsárd » 130
Éles Armin » 44
Färber Lajos și fratele » 311
Nagy Farkas » 263
Fejér Gyula » 75
Hoffmann Otto » 598
Crienfeld Ignátz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți

mijloccate

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15,

Telefon nr. 376.

ANUNȚ.

Subscrisul caut un post de logofăt în vre-o economie, sau la caz servitor de cancelarie, pe lângă condițiunile cele mai modeste. Sunt în etate de 30 ani, am absolvat 3 clase gimnaziale, posed limba română și maghiară.

Augustin Harșian,
econom.

Chireiu-de-jos (Alsókőhér), u. p. Remete,
(Maros Torda megye).

„CRIȘANA“

Institut de credit și economii în Brad.

CONCURS.

»CRIȘANA«, institut de credit și de economii din Brad, publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant la filiala sa din Hălmgăiu (Nagyhalmagy).

Salar K 840 anual și tantiema statutară, circa 160 Cor.

Dela recurenți să cere să fi absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate. Cei cari în afară de limba română, posed și limba maghiară și germană, vor fi preferiți. Totasemenea și cei cu praxă.

Cererile provăzute cu atestatele în original sau copie legalizată au să se înainteze până cel mult în 14 Septembrie a. c.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.

Brad, 12 August n. 1910.

Direcțiunea.

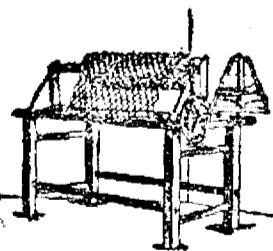
Anunț.

În cancelaria mea află aplicare momentană

un scriitor de avocat
cu praxă bună

pe lângă condițiuni favorabile. Numai scriitor de profesiune și om mai tânăr poate reflecta la postul acesta.

Dr. Ioan Hica,
advocat.
Hașeg (Hátszeg).

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

Atelierul cu instalații electrice pentru cuțite și točilărie — a lui **HUBERT GYÖRGY** Budapesta, Str. Váci 67.

— Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de buătărie în condiții ireproșabile și pr. Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. Pentru barbieri se ascut două brice pe gratis dacă trimit 12 deodată. —

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u.** (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; fărurii și blide înflorate, rame p. licoane, globuri și lămpli, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.

Ieftin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43.— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

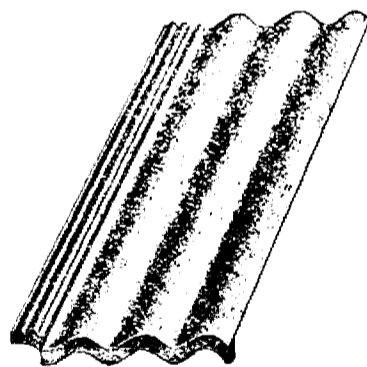
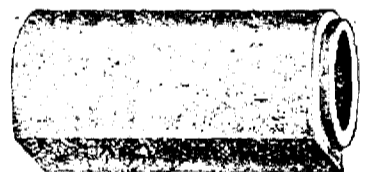
Telefon No 316.

Reiber István

Telefon No 316.

antreprisă de betonare și pavare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárváros, Uri-utca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pietrării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri reduse și în orice cvant, la comande cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospekte de prețuri la dorință gratuit. Toate comandele să se adreseze la firma de mai sus.

Prăvălie nouă de

ghete pentru dame și bărbați

Grădea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

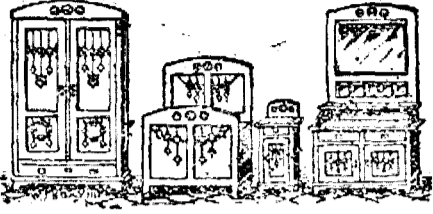

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc: neexcepționabil și cu prețuri moderate ghetă americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetă orthopedice conform ordinelor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante (ciobote) pentru vânători și pentru călărit. — La comandele din provincă este de ajuns trimiterea unei ghetă folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincă stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

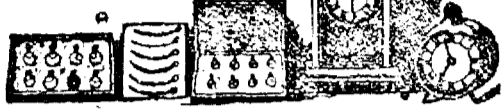

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
loane precum și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasnăricar,
în Orăștie. Szászváros.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu coulant.

Cărți de școală

pentru anul 1910-11,
deasemenea

recvizite școlastice,

se pot cumpăra pe lângă pre-
țuri moderate dela librarul:

Vértes József,

Temesvár-Fabric, (városi uj palota).

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENDREIN TAMÁS és TARSA

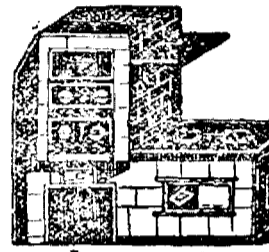
Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din: marmoră, labrador, granit,
alenit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

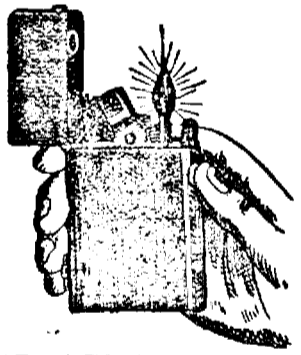

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grilaje,
căminuri, porți, ferărie pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru -
măcelării și căsăpli,
basreliefuri, strungă-
rie de met l aranja-
mente pentru biserici
în execuție splendidă.
Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

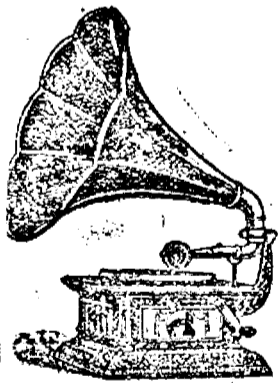

Gramofone și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin
în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

— Noul arii românești, à fl. 1-50.
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.
Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

Ceasornice de turn

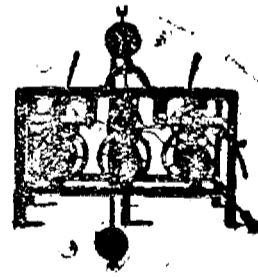
pentru palate, case comu-
nale, fabrici, locuțe private
regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,

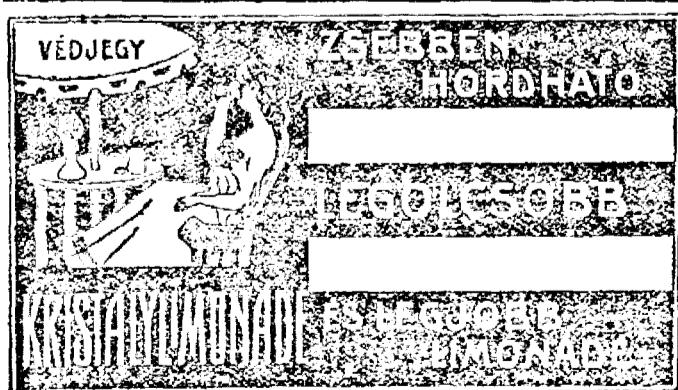
Succesorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor
a fabricii de oroloage din :

Budapesta, VII., Tököly-ut 52.
— (Casa proprie). —

Cataloage și specificări de prețuri trimit gratis și franco.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în
excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

— — — farmacist în SZABADKA, 103 Tr. — — —

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășănesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
al d-net **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligatoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticule, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

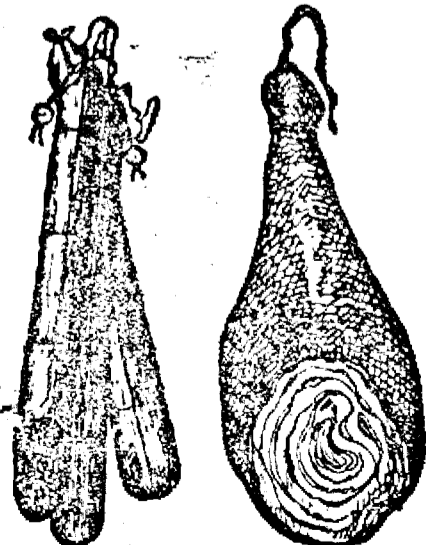
către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaș șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măieș	— — —	Paranen	— — —	Goltha	— — —
Cârnași p. vâzători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnași cu sl. p. vânat	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
Cași de urechi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Craovean	— — —	Pastete de mai de găsoă	— — —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă,

Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ DE CEMENT ȘI BETONIZARE INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica:
în drumul Buzlașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea. Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sârme, trepte de piatră, vâlăe, peștii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de apă, vaduri, padimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
— de Portland și Roman. —

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferz garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și preliminar de spese.

G. Orendt & W. Fejeri

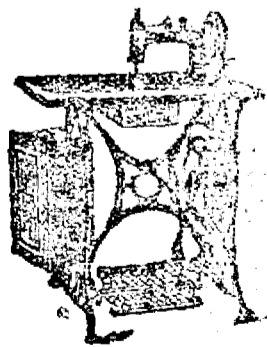
curelari, senari,
și negustori de
geamantane în

Sibiu — Nagyszeben, Heltauergasse 45.

Se recomandă pentru pregătirea lucrărilor de trăsuri, șele și călărie deasemenea geamantane și genți.

Avem în depozit tot-felul de articoli pentru voiaj, fumat, sporturi și excursii, pe lângă prețuri convenabile.

Recomandăm pe urmă cei mai buni **jamperți de piele**, fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strîns lipite de picior, deasemenea **curele pentru mașini**. Prospect de prețuri se trimite gratis și franco referindu-vă la ziarul nostru.

Mașini de cusut și gramofone cu plătire în rate.

Mare asortiment la:

Joan Kalenda
Oradea-mare — Nagyvárad

lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

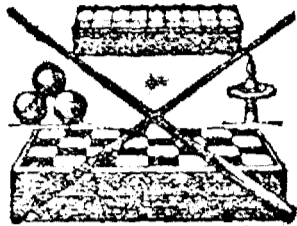
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

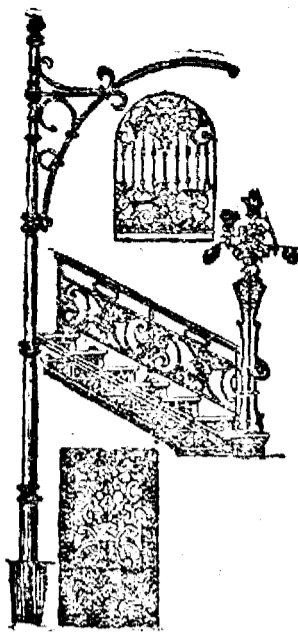
Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articoli pentru fumători, ghergheturi pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

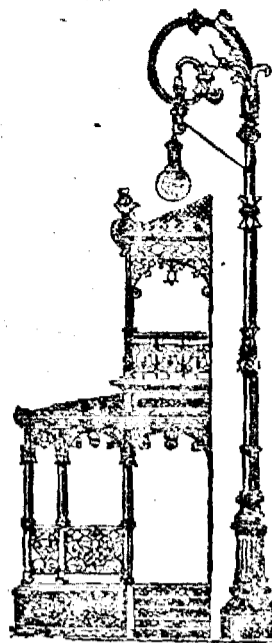
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvar, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanță pentru părțile ardelenene.

În nou zidita fabrică se execută: totfelul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de faur. gratii și lucrări de fier, etc. etc.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece.

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțișor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca'n Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învârtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca'n Banat) IV.
Învârtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca'n Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4 — (fr. 5.—)

Preludiu și Hora din »Serata etnografică«, pentru piano, ediția II.

Rândunica, vals, pentru piano, ediția II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — Nou!

Prețul à cor. 2 — (fr. 2.50).

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general la:

Librăria Arhidiecezană în Sibiu. —
(Nagyszeben)

RIGHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászky-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

MONUMENTE MORMÂNTALE

de granit negru șvedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de branșă piatrăriei. Depozit de piatră de hotare.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la »Tribuna« veți avea favor în prețuri.

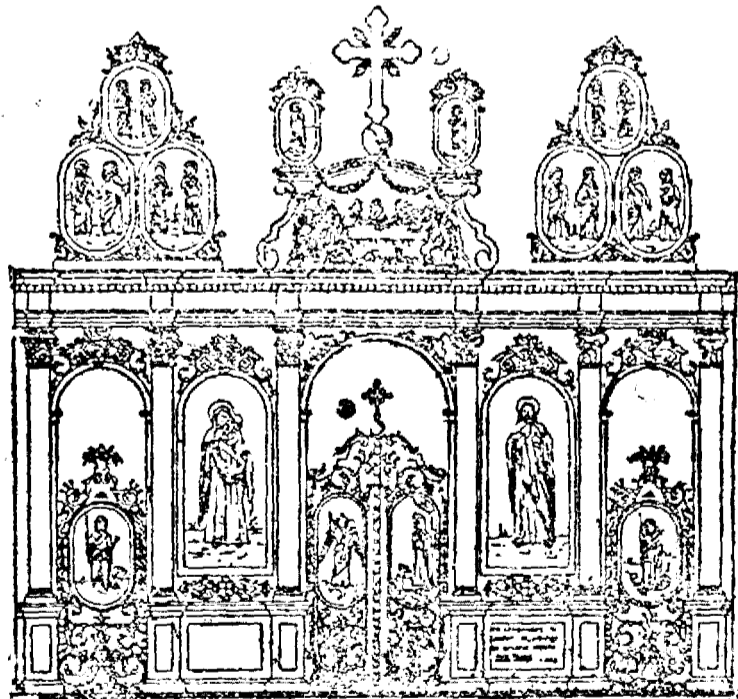
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin: altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască și compara preliminarile mele cu ori-care din străinătate.